Štvrtok 24. júna 2021

P9_TA(2021)0316

Vhodnosť právnych predpisov, subsidiarita a proporcionalita – správa o lepšej tvorbe právnych predpisov za roky 2017, 2018 a 2019

Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. júna 2021 o vhodnosti právnych predpisov Európskej únie a subsidiarite a proporcionalite – správa o lepšej tvorbe právnych predpisov za roky 2017, 2018 a 2019 (2020/2262(INI))

(2022/C 81/06)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 5 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ),

— so zreteľom na Protokol č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii,

— so zreteľom na Protokol č. 2 o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality,

— so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2003 o lepšej tvorbe právnych predpisov a na jej najnovšie znenie, ako aj na Medziinštitucionálnu dohodu z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe právnych predpisov,

— so zreteľom na praktické opatrenia dohodnuté 22. júla 2011 medzi príslušnými útvarmi Európskeho parlamentu a Rady v súvislosti s vykonávaním článku 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v prípade dohôd v prvom čítaní,

— so zreteľom na výročnú správu Komisie za rok 2017 o subsidiarite a proporcionalite (COM(2018)0490), na výročnú správu Komisie za rok 2018 o subsidiarite a proporcionalite (COM(2019)0333) a na výročnú správu Komisie o subsidiarite a proporcionalite za rok 2019 (COM(2020)0272),

— so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Zásady subsidiarity a proporcionality: Posilnenie ich úloh v tvorbe politík EÚ (COM(2018)0703) a jeho prílohu,

— so zreteľom na osobitnú skupinu pre subsidiaritu, proporcionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“, ktorá 10. júla 2018 predložila svoje zistenia,

— so zreteľom na stanoviská a uznesenia Európskeho výboru regiónov, konkrétne uznesenie z 1. februára 2018 o zmene nariadenia o spoločných ustanoveniach pre EŠIF na podporu štrukturálnych reforiem [1], stanovisko z 9. októbra 2018 na tému Úvahy o Európe: príspevok miestnych a regionálnych orgánov k úsiliu obnoviť dôveru v Európsku úniu (CDR 1230/2018) a uznesenie z 10. decembra 2020 o pracovnom programe Európskej komisie na rok 2021 [2] a so zreteľom na priority Výboru regiónov na roky 2020 – 2025 „Európa bližšie k občanom prostredníctvom svojich obcí, miest a regiónov“ z jeho plenárneho zasadnutia, ktoré sa konalo 30. júna až 2. júla 2020,

— so zreteľom na 9. konferenciu o subsidiarite s názvom Aktívna subsidiarita: vytvárať spoločne pridanú hodnotu EÚ, ktorú 22. novembra 2019 v Ríme spoločne zorganizovali Výbor regiónov a Konferencia predsedov talianskych regionálnych parlamentov,

— so zreteľom na medziinštitucionálnu dohodu podpísanú 5. februára 2014 medzi Európskym parlamentom a Výborom regiónov,

---

[1] Ú. v. EÚ C 176, 23.5.2018, s. 5.
[2] Ú. v. EÚ C 37, 2.2.2021, s. 1.

— so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2020 o európskom ekologickom dohovore ([3]), v ktorom víta záväzok Komisie zabezpečiť, aby všetky európske opatrenia pomohli EÚ dosiahnuť udržateľnú budúcnosť a spravodlivý prechod, a zodpovedajúcim spôsobom aktualizovať usmernenia pre lepšiu právnu reguláciu, čo si okrem iného vyžaduje, aby sa zásada prvoradosti začlenila do programov EÚ a jej členských štátov v oblasti lepšej právnej regulácie,

— so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2016 pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie ([4]),

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanoviská Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa a Výboru pre ústavné veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre právne veci (A9-0191/2021),

A. keďže zásady subsidiarity a proporcionality upravujú vykonávanie právomocí Európskej únie; keďže cieľom zásady subsidiarity v prípade oblastí, ktoré nepatria do výlučnej právomoci EÚ, je na jednej strane ochrana rozhodovacej schopnosti a akcieschopnosti členských štátov a na druhej strane oprávnenie Únie konať v prípade, keď sledované ciele nemôžu dostatočným spôsobom dosiahnuť členské štáty, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie „z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti“; keďže cieľom zavedenia zásady subsidiarity do európskych zmlúv je tiež priblížiť vykonávanie právomocí čo najviac občanom, v súlade so zásadou blízkosti uvedenej, okrem iného, v článku 10 ods. 3 Zmluvy o EÚ;

B. keďže v júli 2017 Junckerova Komisia prijala revidovaný súbor usmernení o lepšej právnej regulácii a sprievodný súbor nástrojov; keďže rozšírila svoj portál lepšej právnej regulácie s cieľom uľahčiť občanom navigáciu na internete; keďže sa zaviazala, že zásady subsidiarity a proporcionality budú počas celého legislatívneho postupu v centre európskeho demokratického procesu, a to zriadením osobitnej skupiny pre subsidiaritu, proporcionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“, ktorá predložila svoju správu 10. júla 2018;

C. keďže osobitná skupina vydala odporúčania na jednej strane zlepšiť spoločné ponímanie a uplatňovanie zásad subsidiarity a proporcionality v práci inštitúcií EÚ a na druhej strane zabezpečiť, aby miestne a regionálne orgány a národné parlamenty zohrávali významnejšiu úlohu s cieľom dosiahnuť „aktívnu subsidiaritu“, ktorej cieľom je podporovať väčšiu zodpovednosť za politiky EÚ; keďže odpovedala na otázky „Ako lepšie uplatňovať zásady subsidiarity a proporcionality v rámci inštitúcií EÚ“ a „Ako lepšie zapojiť regionálne a miestne orgány a národné parlamenty do tvorby a vykonávania politík EÚ“;

D. keďže Komisia vo svojom oznámení z 23. októbra 2018 s názvom Zásady subsidiarity a proporcionality: Posilnenie ich úlohy v tvorbe politík EÚ (COM(2018)0703) pripomenula základnú úlohu subsidiarity a proporcionality pri zlepšovaní právnych predpisov a stanovila opatrenia, ktoré sa majú prijať v reakcii na správu osobitnej skupiny, čo zahŕňalo zameranie sa na názory miestnych a regionálnych orgánov, presadzovanie spoločného chápania subsidiarity a proporcionality v rámci EÚ, podrobnejšie preskúmanie existujúcich právnych predpisov z hľadiska subsidiarity a proporcionality a pomoc národným parlamentom efektívnejšie vykonávať ich úlohy;

E. keďže Komisia pokračovala v uplatňovaní svojho posilneného programu lepšej právnej regulácie a v začleňovaní zásad subsidiarity a proporcionality do všetkých fáz tvorby politiky;

F. keďže 3. júla 2020 Komisia spustila prepracovanú verziu webového portálu Vyjadrite svoj názor, aby uľahčila online prispievanie k tvorbe právnych predpisov a politík EÚ; keďže nová verzia portálu by mala ešte viac zlepšiť konzultácie a komunikáciu Komisie s verejnosťou a zvýšiť transparentnosť; keďže cieľom portálu v rámci programu lepšej právnej regulácie je zvýšiť kvalitu tvorby politík EÚ;

([3]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0005.
([4]) Ú. v. EÚ C 86, 6.3.2018, s. 126.

G. keďže webový portál Vyjadrite svoj názor sa osvedčil ako užitočné miesto zabezpečujúce prístup občanom a zainteresovaným stranám, aby sa mohli zapojiť do prípravy politiky Komisie; keďže však Európsky dvor audítorov v roku 2019 uverejnil osobitnú správu so súborom odporúčaní na zlepšenie tohto portálu, najmä pokiaľ ide o využívanie prekladov;

H. keďže Komisia začala v roku 2018 zlučovať správy o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality pri vypracúvaní právnych predpisov EÚ so správami o svojich vzťahoch s národnými parlamentmi, čím sa zvýšil význam názorov národných parlamentov a zabránilo prekrývaniu týchto dvoch výročných správ;

I. keďže Komisii bolo v roku 2017 doručených 52 odôvodnených stanovísk národných parlamentov k zásade subsidiarity, v roku 2018 ich bolo 37 a v roku 2019 neboli doručené žiadne;

J. keďže absenciu odôvodnených stanovísk národných parlamentov v roku 2019 nespôsobilo lepšie vykonávanie zásad subsidiarity a proporcionality, ale skôr skutočnosť, že rok 2019 bol prechodným rokom medzi dvomi Komisiami a rozpustením Európskeho parlamentu a usporiadaním európskych volieb, a teda rokom, keď bolo menej legislatívnych iniciatív a návrhov než v predchádzajúcich rokoch;

K. keďže Európsky parlament chápe, že národné parlamenty musia byť spolu s Európskym parlamentom viac zapojené do demokratickej kontroly posilnenej spolupráce v prípadoch, keď ide o oblasti politiky patriace do spoločnej právomoci;

L. Keďže Výbor regiónov nedávno – v marci 2021 – zaviedol regionálne centrá RegHub 2.0; keďže výbor spustil tento projekt z vlastnej iniciatívy s cieľom monitorovať fungovanie politík EÚ v praxi;

M. keďže mandát výboru pre kontrolu regulácie zahŕňa kontrolu kvality posúdení vplyvu;

N. keďže Komisia sa zaviazala uplatňovať zásadu „jeden za jeden“, podľa ktorej by mal každý legislatívny návrh vytvárajúci novú záťaž odbremeniť občanov a podniky rovnakej a existujúcej záťaže na úrovni EÚ v tej istej oblasti politiky, no doteraz sa jej nepodarilo túto zásadu úspešne uplatniť;

O. keďže súčasná kríza poukázala na potrebu zistiť a zmierniť zbytočnú regulačnú záťaž s cieľom zabezpečiť, aby právne predpisy EÚ prinášali v rozumnom časovom rámci zamýšľané prínosy a zároveň znižovali zbytočné náklady a aby sa najmä rýchlejšie poskytovala podpora spotrebiteľom, malým a stredným podnikom (MSP) a mikropodnikom; keďže právne predpisy by mali byť vyvážené, jasné, komplexné, inkluzívne a v prípade potreby založené na potrebných vedeckých dôkazoch, a to v prospech spotrebiteľov, pracovníkov, MSP a všetkých občanov; zdôrazňuje, že mikropodniky a MSP by mali čeliť len takým povinnostiam, ktoré sú porovnateľné s ich osobitosťami a sektorovými charakteristikami, a nabáda Komisiu, aby uplatňovala prísne opatrenia na presadzovanie práva s cieľom obmedziť fragmentáciu trhu, odstrániť neopodstatnené prekážky na trhu a zabezpečiť rovnaké podmienky; keďže lepšia právna regulácia by však mala byť prínosom pre všetkých a mala by slúžiť záujmom európskej spoločnosti;

P. keďže Európsky parlament, Komisia a Rada musia ako legislatívne orgány dodržiavať zásady prenesenia právomocí, subsidiarity a proporcionality;

1. pripomína význam výročných správ Komisie o subsidiarite a proporcionalite;

2. víta nepretržité zohľadňovanie zásad subsidiarity a proporcionality, ktoré sú základnými zásadami, ktorými sa riadi Európska únia; pripomína význam presadzovania spoločného chápania subsidiarity a proporcionality a berie na vedomie obavy vyjadrené v predchádzajúcich správach týkajúce sa trochu zbežného charakteru výročných správ Komisie o subsidiarite a proporcionalite, ktoré sa často nevenujú podrobne tomu, ako sa tieto zásady dodržiavajú pri tvorbe politík EÚ; berie na vedomie čoraz väčšiu komplexnosť výročných správ Komisie o subsidiarite a proporcionalite;

3. pripomína, že je dôležité, aby sa neustále dodržiavala zásada subsidiarity zakotvená v článku 5 Zmluvy o EÚ, podľa ktorého sa musia rozhodnutia prijímať na najvhodnejšej politickej úrovni a čo najbližšie k občanom a podnikom, a aby opatrenia na úrovni EÚ boli odôvodnené so zreteľom na možnosti, ktoré sú k dispozícii na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, pričom by sa mal zabezpečiť súlad s týmito tromi základnými postupmi: spätné posúdenie, posúdenie

vplyvu a konzultácie so zainteresovanými stranami; ďalej nabáda Komisiu, aby priblížila Európu jej občanom; poukazuje na to, že miestne a regionálne orgány vykonávajú a používajú približne 70 % právnych predpisov EÚ; domnieva sa, že dôkladné konzultácie s volenými zástupcami občanov o záležitostiach EÚ sú veľmi účinným spôsobom, ako priblížiť EÚ jej občanom; vyzýva orgány členských štátov na vnútroštátnej úrovni a príslušné zainteresované strany, aby sa užšie zapájali do ranej fázy rozhodovacieho procesu, a to prostredníctvom kontrol subsidiarity a proporcionality a posudzovania administratívnej záťaže vyplývajúcej z právnych predpisov EÚ s cieľom zaručiť, že s výnimkou oblastí, ktoré patria do výlučnej právomoci Únie, Únia neprijme opatrenia, pokiaľ nebudú účinnejšie ako opatrenia prijaté na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni; zároveň pripomína, že podľa zásady proporcionality nesmú ísť činnosti Únie nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv; nabáda Komisiu, aby vyhodnotila účinnosť a efektívnosť postupu kontroly subsidiarity s cieľom identifikovať jeho slabé stránky a riešiť ich;

4. zdôrazňuje, že súčasná štruktúra postupu kontroly dodržiavania zásady subsidiarity vedie k tomu, že výbory národných parlamentov pre európske záležitosti venujú príliš dlhý čas technickým a právnym posúdeniam v krátkych lehotách, čo komplikuje cieľ viesť hlbšiu politickú diskusiu o európskej politike;

5. vyzýva na revíziu ZFEÚ a zavedenie priameho práva legislatívnej iniciatívy Európskeho parlamentu, keďže Európsky parlament priamo zastupuje európskych občanov;

6. zdôrazňuje, že je dôležité dostatočne vysvetľovať potrebu legislatívnych iniciatív a ich vplyv na všetky dôležité odvetvia (hospodárstvo, životné prostredie a sociálnu oblasť) s cieľom dodržiavať zásady subsidiarity a proporcionality;

7. domnieva sa, že pokrok Európskej únie prostredníctvom lepšej právnej regulácie je dôležitý na zabezpečenie stability a právnej istoty pre občanov a podniky EÚ, a tým na vytváranie rastu, pracovných miest a prosperity;

8. domnieva sa, že uplatňovanie zásady subsidiarity a proporcionality predstavuje východiskový bod akejkoľvek tvorby politiky a je podstatnou súčasťou jej životného cyklu;

9. berie na vedomie závery osobitnej skupiny pre subsidiaritu a proporcionalitu a scenár „Menej, ale efektívnejšie“; upozorňuje na skutočnosť, že Európsky parlament sa domnieva, že účasť v osobitnej skupine, ktorú zriadila Komisia, by bola v rozpore s jeho inštitucionálnou úlohou a jeho postavením ako jedinej priamo volenej inštitúcie Európskej únie, ktorá zastupuje občanov a podniky na úrovni Únie a vykonáva politickú kontrolu nad Komisiou, a preto sa rozhodol neprijať pozvanie zapojiť sa do vymenovania členov osobitnej skupiny; víta výsledky a odporúčania uvedené v správe osobitnej skupiny, podľa ktorých vo všetkých existujúcich oblastiach činnosti existuje pridaná hodnota EÚ, a skutočnosť, že osobitná skupina preto neurčila žiadne právomoci vyplývajúce zo zmluvy ani oblasti politiky, ktoré by sa mali definitívne, úplne alebo čiastočne, opätovne delegovať na členské štáty; vyzýva Komisiu, aby realizovala tieto závery v praxi, najmä aby lepšie zapájala v plnej miere miestne a regionálne orgány do konzultačných procesov, a aby začlenila tzv. modelovú tabuľku s cieľom posúdiť uplatňovanie oboch zásad počas celého rozhodovacieho procesu; konštatuje, že si to bude vyžadovať pevné odhodlanie, a to aj zo strany spoluzákonodarcov EÚ; navrhuje tiež vyhodnotiť a ďalej rozvíjať existujúce rámce medziparlamentnej spolupráce;

10. zastáva názor, že každý návrh Komisie by mal mať pozitívny vplyv na život občanov a že by mal byť spojený s primeranými a únosnými nákladmi;

11. zdôrazňuje, že národné parlamenty by mali byť čo najskôr zapojené do legislatívneho procesu, najlepšie hneď po uverejnení plánu a počas konzultačnej fázy; domnieva sa, že by sa mal tiež klásť väčší dôraz na subsidiaritu už pred predložením nového právneho aktu a že najmä konzultačná fáza by sa mala využiť na proaktívne zhromažďovanie názorov národných parlamentov a na zaznamenávanie ich obáv, pretože by sa tým mohlo zabrániť používaniu „žltej karty“ a vyhnúť problémom vo fáze rokovaní;

12. víta opatrenie, ktorého cieľom je pomôcť národným parlamentom účinnejšie vykonávať ich úlohu tým, že sa z osemtýždňového obdobia, počas ktorého môžu národné parlamenty predkladať odôvodnené stanoviská, vylúči obdobie od 20. decembra do 10. januára;

13. zdôrazňuje význam účasti národných parlamentov na procese tvorby právnych predpisov na úrovni EÚ; poznamenáva, že hoci počet odôvodnených stanovísk národných parlamentov prijatých v rokoch 2017 až 2019 naďalej klesal, pričom v roku 2019 nebolo predložené ani jedno odôvodnené stanovisko, počet stanovísk predložených Komisii a príspevkov podaných Európskemu parlamentu vrátane nelegislatívnych iniciatív je stále vysoký, čo svedčí o tom, že zapojenie národných parlamentov do politického cyklu EÚ je konštruktívne a orientované na budúcnosť; konštatuje, že viaceré z týchto podaní sa zameriavali na dôležité inštitucionálne otázky, ako sú dobudovanie hospodárskej a menovej únie

(HMÚ) a aktivácia premosťovacích doložiek; konštatuje, že k žiadnemu návrhu neboli doručené viac ako štyri odôvodnené stanoviská; pripomína, že v zmluvách sa stanovuje úloha medziparlamentnej spolupráce a národným parlamentom sa v nich zveruje zodpovednosť za skúmania legislatívnych a nelegislatívnych iniciatív; víta aktívnu účasť národných parlamentov na legislatívnom dialógu s inštitúciami EÚ inými prostriedkami, ako je postup kontroly dodržiavania zásady subsidiarity; pripomína, že postup „oranžovej karty" nebol nikdy aktivovaný a že postup „žltej karty" bol v období 2007 – 2019 aktivovaný len v troch prípadoch z celkového počtu 439 odôvodnených stanovísk a 5 513 stanovísk; konštatuje, že uplatňovanie práva vnútroštátnych parlamentov na kontrolu súladu so zásadou subsidiarity na základe tzv. systému včasného varovania čiastočne zlepšilo vzťahy medzi inštitúciami EÚ a národnými parlamentmi; vyzdvihuje záväzok Komisie poskytovať v budúcnosti súhrnné odpovede v prípadoch, keď aspoň štyri parlamenty vydajú odôvodnené stanoviská, a preukázať pružnosť týkajúcu sa osemtýždňovej lehoty, ktorá vychádza zo Zmlúv a v ktorej musia národné parlamenty predložiť svoje odôvodnené stanoviská, a to pri zohľadnení bežných období dovoleniek a období, keď sa nevykonávajú pracovné činnosti; domnieva sa, že Konferencia o budúcnosti Európy bude pre občanov vynikajúcou príležitosťou informovať o skutočnom dosahu právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni a predkladať návrhy, ako lepšie dosahovať ciele lepšej tvorby práva, a to aj návrhmi na prehodnotenie postupu kontroly subsidiarity; pripomína, že transparentnosť a prístup verejnosti majú zásadný význam pre legislatívny proces a že takisto odôvodňujú zapojenie národných a regionálnych parlamentov, a zároveň zaisťujú väčšiu legitímnosť a dôveru v demokratický legislatívny proces Európskej únie; v tejto súvislosti víta pokrok, ktorý Európsky parlament dosiahol pri zverejňovaní viacstĺpcových dokumentov v dôsledku rozsudku vo veci De Capitani;

14. konštatuje, že v roku 2016 vydalo odôvodnené stanoviská 26 z celkového počtu 41 komôr národných parlamentov a že tento počet klesol v roku 2017 na 19 a v roku 2018 na 14; zdôrazňuje, že toto zníženie ide ruka v ruke s celkovým znížením počtu odôvodnených stanovísk;

15. zdôrazňuje, že trend počtu stanovísk a odôvodnených stanovísk v období rokov 2007 – 2019 ukazuje, že národné parlamenty čoraz častejšie požadujú intenzívnejší politický dialóg a väčšie zapojenie do diskusie o politikách EÚ, a preto venujú menej času normatívnej analýze legislatívnych návrhov EÚ;

16. uznáva skutočnosť, že rok 2019 bol prvým rokom od zavedenia postupu kontroly subsidiarity, v ktorom národné parlamenty nepredložili žiadne odôvodnené stanoviská v dôsledku prudkého poklesu legislatívnej činnosti Komisie počas prechodného roka medzi dvomi Komisiami;

17. pripomína, že Komisia je povinná uskutočniť pred akýmkoľvek legislatívnym návrhom čo najviac konzultácií so zainteresovanými stranami a zohľadniť pritom regionálny a miestny rozmer plánovaných opatrení;

18. pripomína, že uplatňovanie zásady „najskôr myslieť na malých", ktorá je zakotvená v iniciatíve „Small Business Act" pre Európu, je podstatným prvkom testu proporcionality pred akýmkoľvek legislatívnym návrhom a jeho cieľom by malo byť zabezpečiť, aby sa zohľadňovali názory MSP a aby sa ich záujmy čo najskôr brali do úvahy s cieľom vytvoriť podnikateľské prostredie priaznivé pre rozvoj MSP, ktoré sú ústrednou oporou našej európskej ekonomiky;

19. vyjadruje poľutovanie nad bežným postupom v praxi, keď sa „účinnosť rozhodovacieho procesu inštitúcie" opakovane využíva na odmietnutie prístupu k legislatívnym prípravným dokumentom, čo predstavuje riziko, že výnimky z prístupu verejnosti k dokumentom sa stanú de facto pravidlom;

20. víta uzavretie medziinštitucionálnej dohody o povinnom registri transparentnosti pre inštitúcie EÚ vrátane Rady;

21. zdôrazňuje, že posúdenia vplyvu *ex ante* sú spolu s konzultáciami so zainteresovanými stranami dôležitými nástrojmi na dosiahnutie informovaných rozhodnutí a kľúčovým nástrojom na zabezpečenie dodržiavania subsidiarity a proporcionality a na podporu zodpovednosti a efektívnosti; zdôrazňuje potrebu presadzovať a podporovať pravidelný dialóg a riadne a transparentné konzultácie so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami; víta používanie nástrojov na lepšiu tvorbu práva a spoluprácu s rôznymi príslušnými odborníkmi na úrovni EÚ pri vypracúvaní posúdení vplyvu; zdôrazňuje, že tieto nástroje treba zjednodušiť a zabezpečiť, aby boli pre zainteresované strany zrozumiteľnejšie a ľahšie sa používali; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné zlepšiť posúdenia vplyvu vo všeobecnosti, pokiaľ ide o subsidiaritu a proporcionalitu; zdôrazňuje, súčasťou všetkých posúdení vplyvu, hodnotenia a kontroly vhodnosti by mala byť analýza subsidiarity a proporcionality; víta používanie nástrojov, ako je Program regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT) a výbor pre kontrolu regulácie, ktoré sa od roku 2017 snažili identifikovať príležitosti na zjednodušenie a zníženie zbytočných

nákladov predtým, ako Komisia navrhne revíziu akéhokoľvek existujúceho právneho predpisu; ďalej víta začlenenie iniciatív, ktoré sú výsledkom tejto práce, do ročných pracovných programov Komisie, ktoré sa majú monitorovať v hodnotiacej tabuľke programu REFIT; v tejto súvislosti konštatuje, že pracovný program Komisie na rok 2020 zahŕňa 44 iniciatív v rámci programu REFIT; zdôrazňuje, že takéto procesy by mali integrovaným a vyváženým spôsobom zohľadňovať hospodárske, environmentálne a sociálne vplyvy a využívať kvalitatívne aj kvantitatívne analýzy, ako aj riešiť náklady v dôsledku chýbajúcej harmonizácie na úrovni EÚ; poukazuje na to, že nástroje kontroly možno ďalej podporiť a posilniť prostredníctvom iných nástrojov, ako je platforma Fit for Future (F4F) alebo iné podobné špecializované platformy; domnieva sa, že platforma REFIT by sa mala rozšíriť, aby sa jej zameranie na regulačnú záťaž rozšírilo aj na otázky subsidiarity a proporcionality; pripomína, že súčasťou tvorby právnych predpisov, ktoré sú vhodné pre budúcnosť, je okrem iného zabezpečenie ich hospodárskej, sociálnej a environmentálnej udržateľnosti; víta skutočnosť, že tieto dve zásady sú súčasťou preskúmania kvality, ktoré vykonáva výbor pre kontrolu regulácie; zdôrazňuje však, že nezávislosť výboru by sa mohla ešte zlepšiť;

22. zdôrazňuje, že systematické preskúmavanie právnych predpisov zohráva čoraz dôležitejšiu úlohu pri dosahovaní lepšej právnej regulácie; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa Európsky parlament, Rada a Komisia zapojili do štruktúrovanejšej spolupráce s cieľom posúdiť uplatňovanie a účinnosť práva Únie na účel jeho zlepšenia; upozorňuje, že riadne posúdenie potreby ďalších právnych predpisov si vyžaduje, aby členské štáty rýchlo, včas a správne uplatňovali právne predpisy Únie;

23. zdôrazňuje, že „strategický výhľad“ by mohol zohrávať kľúčovú úlohu tým, že pomôže pripraviť tvorbu politík EÚ na budúcnosť tak, že zabezpečí, aby sa krátkodobé iniciatívy opierali o dlhodobejšiu perspektívu; uznáva, že „výhľadové prvky“ budú plne začlenené do programu Komisie v oblasti lepšej právnej regulácie, v rámci posúdení vplyvu a hodnotení; konštatuje tiež, že „strategickým výhľadom“ sa podporí program REFIT, ktorý identifikuje príležitosti na zníženie regulačného zaťaženia, a zabezpečí, aby existujúce právne predpisy EÚ boli naďalej „odolné voči budúcim výzvam“;

24. konštatuje, že výbor pre kontrolu regulácie v roku 2017 preskúmal celkovo 53 posúdení vplyvu a 17 samostatných hodnotení; konštatuje, že k 43 % týchto posúdení vplyvu a 41 % hodnotení, ktoré preskúmal výbor pre kontrolu regulácie, boli pôvodne vydané negatívne stanoviská a že v prípade takmer všetkých posúdení vplyvu museli útvary správy zlepšiť tak, aby spĺňali normy kvality výboru; konštatuje, že kvalitu pôvodných posúdení vplyvu a hodnotení treba výrazne zlepšiť; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v roku 2019 výbor preskúmal len jedno posúdenie vplyvu;

25. podporuje záväzok Komisie vykonávať pred zvažovaním legislatívnych aktov *ex ante* hodnotenie; domnieva sa, že Komisia a vnútroštátne orgány by mali naďalej úzko spolupracovať, aby sa posúdil skutočný dosah právnych predpisov EÚ na občanov, podniky a životné prostredie; víta aj príspevok národných parlamentov k *ex ante* hodnoteniu prostredníctvom neformálneho politického dialógu vrátane spoločných iniciatívnych stanovísk; ďalej vyzýva členské štáty, aby zabezpečili rýchlu a jednotnú transpozíciu, vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov a vyvarovali sa postupov vedúcich k nadmerným a neodôvodneným administratívnym požiadavkám, ktoré môžu narušiť hladké fungovanie vnútorného trhu;

26. víta pokusy Komisie o vyhodnotenie širokej a komplexnej škály potenciálnych právnych predpisov v oblasti jednotného trhu prostredníctvom posúdení vplyvu; zdôrazňuje, že nezávislé a nestranné posúdenia vplyvu sú nevyhnutným a cenným nástrojom pomoci, pokiaľ ide o prijímanie informovaných politických rozhodnutí prostredníctvom legislatívneho rozhodovacieho procesu (pri zachovaní metódy Spoločenstva), čo je potrebné na rýchlu reakciu na naliehavé výzvy, ako je digitálna a udržateľná transformácia; domnieva sa, že je potrebné zlepšiť obsah posúdení vplyvu a rozšíriť ich používanie s prihliadnutím na ďalšie prvky tak, aby sa ich prínos stal včasnejším a cennejším a aby sa viac zohľadňovali v rozhodovacom procese na politickej úrovni; navyše pripomína obmedzený počet posúdení vplyvu, ktoré Európsky parlament a Rada vykonali v súvislosti so svojimi zásadnými pozmeňujúcimi návrhmi;

27. zdôrazňuje, že podľa potreby by mal Európsky parlament vykonať interné posúdenia vplyvu zásadných pozmeňujúcich návrhov a ich možných dôsledkov pre návrh Komisie pred ich prijatím, ak ich Komisia a jej útvary ešte neanalyzovali;

28. zdôrazňuje úlohu výskumnej služby Európskeho parlamentu, ktorá zabezpečuje posúdenia vplyvu *ex ante* a európsku pridanú hodnotu návrhov, ako aj hodnotenia vykonávania; domnieva sa, že spolupráca medzi Komisiou a výskumnou službou Európskeho parlamentu by sa mohla zlepšiť, aby sa dosiahla racionalizovaná, rýchla a dôkladná analýza legislatívnych opatrení a ich podstatných zmien, alternatívnych riešení, ich potenciálnych nákladov a prínosov, očakávanej administratívnej záťaže, byrokracie pre MSP a nákladov spôsobených nečinnosťou na európskej úrovni;

Štvrtok 24. júna 2021

29. víta zriadenie webového portálu Vyjadrite svoj názor a jeho zlepšenia a vyzýva Komisiu, aby ďalej rozvíjala takéto nástroje, ktoré občanom a zainteresovaným stranám poskytujú priamy prístup k tvorbe politík EÚ a umožňujú zapojiť sa do nej;

30. navrhuje, aby Komisia náležite zohľadnila odporúčania Európskeho dvora audítorov k portálu Vyjadrite svoj názor, najmä zvýšením jazykovej dostupnosti konzultácií, aby sa občania a zainteresované strany mohli rozhodnúť, čo považujú za „široký verejný záujem“;

31. podporuje záväzok Komisie týkajúci sa preskúmania politík a nabáda k väčšiemu využívaniu *ex post* hodnotenia s cieľom zabezpečiť ponaučenia o účinnosti a prínose právnych predpisov, čo následne môže pomôcť pri tvorbe budúcich politík a zlepšiť regulačné prístupy;

32. zdôrazňuje, že *ex post* hodnotenia sú tiež dôležitým nástrojom na posúdenie vplyvu právnych predpisov na občanov a podniky, pričom by sa mala venovať osobitná pozornosť vplyvu na MSP;

33. naliehavo vyzýva Komisiu, aby ešte viac využívala postupy prepracovania a kodifikácie s cieľom zefektívniť sekundárne právne predpisy;

34. podporuje zlučovanie odpovedí, ak sedem alebo viac národných parlamentov vydá odôvodnené stanoviská k jednému z legislatívnych návrhov Komisie, hoci nie je dosiahnutý prah na začatie postupu „žltej karty“; domnieva sa, že to zvyšuje viditeľnosť názorov národných parlamentov;

35. víta zásadu „jeden za jeden“ založenú na zapojení zainteresovaných strán, prostredníctvom ktorej chce Komisia kompenzovať novo zavedenú záťaž, najmä v prípade mikropodnikov a MSP, tým, že v tej istej oblasti politiky na úrovni EÚ oslobodí občanov a podniky od rovnocennej záťaže; zdôrazňuje, že uplatňovanie tohto prístupu by nemalo byť v rozpore s cieľmi lepšej právnej regulácie, a zdôrazňuje, že by nemalo viesť k mechanickým rozhodnutiam o zrušení právnych predpisov alebo znížení noriem a že jeho cieľom by mala byť modernizácia a reforma právnych predpisov EÚ s cieľom čeliť novým spoločenským výzvam; zdôrazňuje, že pri navrhovaní, transponovaní a vykonávaní aktov EÚ by sa síce malo predchádzať zbytočnému administratívnemu zaťaženiu, nemalo by to však vyústiť do deregulácie alebo „neregulácie“ ani brániť parlamentom členských štátov v zachovaní alebo prijímaní ambicióznejších opatrení a prísnejších sociálnych a environmentálnych noriem a noriem na ochranu spotrebiteľa v prípadoch, keď právne predpisy EÚ stanovujú len minimálne normy;

36. zdôrazňuje, že otvorený, účinný, transparentný a nezávislý administratívny a legislatívny rozhodovací proces je predpokladom vysokokvalitných politík a regulácie; zdôrazňuje, že zavedenie harmonizovaných administratívnych postupov by pozitívne prispelo k dobrej správe vecí verejných a regulačným postupom v EÚ a posilnilo prepojenie medzi odborným rozhodovaním a demokratickou legitimitou;

37. v tejto súvislosti víta skutočnosť, že Komisia zriadila v roku 2020 platformu Fit for Future, ktorá vychádza zo skúseností platformy REFIT a predstavuje expertnú skupinu na vysokej úrovni, do ktorej sú zapojené rôzne zainteresované strany, experti z členských štátov a zástupcovia Výboru regiónov a Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a ktorá poskytuje Komisii poradenstvo o tom, ako zvýšiť účinnosť právnych predpisov EÚ, tým, že sa určia potenciálne zaťažujúce existujúce právne predpisy EÚ, ktoré by mohli byť prípadne nepotrebné, a ako ich zjednodušiť a modernizovať, a to aj prostredníctvom digitalizácie, s cieľom zaistiť, aby právne predpisy Únie občanom a podnikom EÚ pomáhali a nesťažovali život;

38. nabáda národné parlamenty, aby zapojili regionálne parlamenty s legislatívnymi právomocami do legislatívnych iniciatív EÚ, a podporuje systematické konzultácie s nimi o hlavných iniciatívach najmä v prípadoch, keď súvisia s regionálnymi právomocami; pripomína, že takéto parlamenty sú zastúpené vo Výbore regiónov a že podľa článku 6 protokolu č. 2 k ZFEÚ s nimi môžu národné parlamenty konzultovať;

39. pripomína, že digitálne inovácie sa rozvíjajú rýchlo a že podnikatelia sú hnacou silou digitálnej agendy; domnieva sa, že je preto mimoriadne dôležité vypracovať nadčasové pravidlá, ktoré budú držať krok s digitálnymi inováciami, bez toho, aby boli dotknuté zásady subsidiarity a proporcionality; konštatuje, že veľkú časť kľúčových legislatívnych priorít EÚ na roky 2017 – 2019 tvorili iniciatívy patriace do pôsobnosti Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (IMCO), ktoré boli zamerané najmä na vykonávanie stratégie jednotného trhu a stratégie digitálneho jednotného trhu s dôrazom na právne predpisy, ktorými sa odstraňujú neopodstatnené a neprimerané prekážky a využívajú nové príležitosti v prospech občanov a podnikov;

40. pripomína, že právne predpisy EÚ vo všeobecnosti nahrádzajú 27 odlišných pravidiel, čo pomáha znížiť fragmentáciu vnútorného trhu; vyzýva Komisiu, aby pri posudzovaní subsidiarity a proporcionality zabezpečila, že iniciatívy zamerané na dosiahnutie hlbšieho a spravodlivejšieho vnútorného trhu naďalej zostanú kľúčovým pilierom budúceho ročného plánovania, pričom sa zároveň zachová vysoká úroveň ochrany spotrebiteľa;

41. zdôrazňuje, že ciele lepšej tvorby práva sa musia pravidelne preskúmavať a hodnotiť na základe kritérií programu lepšej tvorby práva vrátane monitorovania a podávania správ; zdôrazňuje, že ciele musia byť vyvážené a musia sa hodnotiť z hľadiska účinnosti s prihliadnutím na zdroje vynaložené na činnosti spojené s lepšou právnou reguláciou a na externé príspevky; pripomína význam porovnateľných údajov v celej EÚ pre toto hodnotenie a vyzýva Komisiu, aby preskúmala, či používanie nástrojov lepšej právnej regulácie prispelo k dosiahnutiu cieľov, ako sú lepšie politické výsledky.

42. vyzýva Komisiu, aby zohľadnila toto uznesenie pri vypracúvaní ohláseného oznámenia o lepšej právnej regulácii;

43. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Výboru regiónov, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a vládam a parlamentom členských štátov.